Knjižničarske novice

Helena Janežič, Narodna in univerzitetna knjižnica

Strokovna konferenca Mostovi znanja

V sredo, 10. decembra 2025, se je v Prešernovi dvorani v prostorih Slovenske akademije znanosti in umetnosti odvila konferenca **Mostovi znanja – slovenske knjižnice doma in po svetu v sodobni informacijski družbi**.

Udeleženci konference

V sodelovanju z Narodno in univerzitetno knjižnico jo je pripravil Svetovni slovenski kongres, ki organizira številne strokovne konference, knjižnicam in bibliotekarstvu pa se je tokrat posvetil prvič. Knjižnice so varuhinje znanja, kulture in dostopa do informacij. So hranilišče knjig in hkrati živahno stičišče skupnosti. So prostor srečevanj in izmenjave idej, mostovi, ki povezujejo in dajejo zavetje. Slovenske knjižnice doma in po svetu pa so od nekdaj tudi skrbnice zapisane slovenske ustvarjalnosti in znanja ter posredovalke slovenske besede in slovenske kulture. O tem, kakšna je njihova vloga, kje med ohranjanjem in izginjanjem so slovenske knjižnice po svetu danes, kako uresničujejo svoja temeljna poslanstva in s kakšnimi informacijsko-tehnološkimi izzivi se srečujejo, so spregovorili strokovnjaki in poznavalci. Dogodek je imel naslednje programske točke:

- Med ohranjanjem in izginjanjem – slovensko knjižnično gradivo po svetu
- Povezovanje slovenskih knjižnic doma in po svetu in uporaba sodobnih informacijskih tehnologij v ta namen
- Vloga NUK pri ohranjanju in dostopnosti knjižničnih gradiv Slovencev po svetu
- Stanje in izzivi slovenskih knjižnic po svetu: primeri iz prakse

- Razprava, zaključki in priporočila

Po uvodnih pozdravnih besedah **dr. Borisa Pleskoviča**, predsednika Svetovnega slovenskega kongresa (SSK), **Vesne Humar**, državne sekretarke za Slovence v zamejstvu in po svetu ter akademika **dr. Marka Snoja**, podpredsednika Slovenske akademije znanosti in umetnosti (SAZU) je **doc. dr. Dejan Valentinčič** iz Slovenske konference SSK

dr. Dejan Valentinčič (SSK)

predstavil problematiko slovenskega knjižničnega gradiva po svetu med ohranjanjem in izginjanjem, **Barbara Kavčič** iz Zveze bibliotekarskih društev Slovenije (ZBDS) je spregovorila o povezovanju slovenskih knjižnic doma in po svetu

ter uporabi sodobnih informacijskih tehnologij v ta namen,

Barbara Kavčič

Helena Janežič

Helena Janežič iz Narodne in univerzitetne knjižnice (NUK) pa o vlogi NUK pri ohranjanju in dostopnosti knjižničnih gradiv Slovencev po svetu.
S primeri iz prakse so o stanju in izzivih poročali še **Lučka Kremžar** o Knjižnici Dušana Černeta v Trstu,

Lučka Kremžar De Luisa (Knjižnica Dušana Černeta Trst)

Dragana Laketić o Slovenski študijski knjižnici v Celovcu,

Dragana Laketić (Slovenska študijska knjižnica v Celovcu)

Vedrana Kovač Vrana o Osrednji knjižnici Slovencev na Hrvaškem v Karlovcu,

Vedrana Vrana

Polona Majdič in **Urh Ferlež** iz Inštituta za slavistiko na Univerzi v Gradcu o slovenskih knjižnicah v Argentini

Polona Majdič in Urh Ferlež

ter **doc. dr. Katarina Švab** iz Filozofske fakultete v Ljubljani o knjižnični zbirki Slovenske narodne čitalnice v Clevelandu.

dr. Katarina Švab

Razpravo v zadnjem delu konference sta povezala **dr. Dejan Valentinčič** in **Helena Janežič**, ki sta povzela skupne ugotovitve:

- Finančne in prostorske omejitve ostajajo stalnica v vseh okoljih.
- Digitalizacija predstavlja osrednjo pot za ohranjanje gradiva in širšo dostopnost, zlasti pri redkih tiskih.
- Arhivsko gradivo (osebne zapuščine, pisma, dokumenti) pogosto nima jasnega skrbnika, zato se postavlja vprašanje vloge knjižnic pri njegovem zbiranju.
- Razlikovanje med »konzerviranimi« in »živimi« knjižnicami kaže na različno stopnjo vpetosti knjižnic v lokalno

skupnost in različen potencial za razvoj.

Udeleženci so se ob zaključku strinjali, da knjižničarji doma in po svetu delujejo z izjemnim entuziazmom, saj njihovo delo predstavlja temelj ohranjanja slovenske kulture, jezika in spomina v globalnem prostoru.